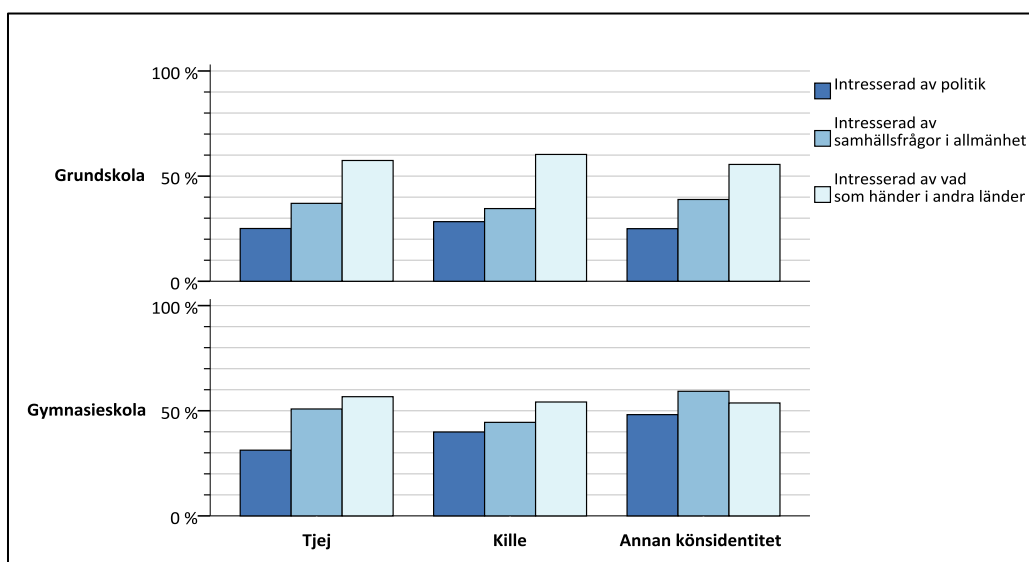

Ungdomars syn på politik och intresse för omvärldshändelser

Om mig är en webbenkät till ungdomar i årskurs 8 på grundskolan och årskurs 2 på gymnasieskolan i Östergötland. År 2017 fick ungdomarna möjligheter att tolka resultatet av frågan om intresse för politik och samhällsfrågor från föregående års enkät. De fick beskriva vad de associerade med begreppet politik och reflektera kring varför de tror att ungdomar är mer intresserade av vad som händer i andra länder än av samhällsfrågor i allmänhet och politik. Ungdomarnas kommentarer har sammanställts och beskrivs här med tillhörande citat.

Figur 1. Intresse för politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder. Data från Om mig 2016 per ålder och kön.

Den vanligaste associationen hos ungdomar som har besvarat frågan är att politik handlar om **staten och styrning av Sverige**. De har kännedom om regering och riksdag och ett fåtal beskriver att beslutsfattande sker på olika nivåer inom region och kommun. De förknippar politik med lagar, myndigheter, makt och kontroll och vissa tänker utifrån ett vidare perspektiv på statskunskap och olika statsklick runtom i världen. *"Allt inom styre i Sverige, Norrköping, kommuner osv. Hur allt ska styras, hur mycket kapital av kommunens/Sveriges budget ska läggas in i sjukvård, skola, infrastruktur, fritidsgårdar osv. Allt inom hur man ska kontrollera ett land, kommun eller landsting (...). Dessutom så lägger jag in ordet folk och ungdomar i politik. Det är ju folket som bestämmer om saker och ting, samma gäller ungdomar"*.

Ungdomar associerar också till partier, specifika eller mer generellt, och gymnasieelever använder begrepp som partipolitik och ideologi. *"När jag fick frågan om politik kopplade jag den till kunskap om hur statsmakten fungerar och om olika politiska/ideologiska rörelser som försöker påverka hur statsmakten fungerar."*

"Tankar om hur ett samhälle borde styras, värderingar och livssyner."

Grundskoleelever har jämförelsevis en mer ytlig kännedom om olika politiker som de antingen nämner vid namn eller beskriver hur de uppfattar. Ungefär en tredjedel av grundskoleeleverna svarar att de är ointresserade eller inte vet vad begreppet politik innebär. *"Jag är inte speciellt intresserad i politik men det första jag tänker på är olika politiker och debatter osv."*

"Arga vuxna som går in i debatter med tankeställningen "jag har rätt" och skiter i fakta som kan kastas på dom."

Politik förknippas också med val och möjligheter att påverka och uttrycka sin åsikt. Ungdomar reflekterar kring värden som jämlikhet och jämställdhet och många anser att politik kan leda till förbättringar och lösningar på konflikter och problem. *"Demokratin, att folket kan vara med och bestämma, alla har en chans att påverka och få fram sin åsikt". "Jag tänker på riksdag, andra länder osv. Alltså att man bestämmer saker och kommer på förslag hur man ska lösa vissa saker eller förbättra."*

Slutligen likställer många ungdomar begreppet politik med samhällsfrågor generellt liksom politiska sakfrågor som vård, utbildning och invandring. Några nämner också ekonomiska prioriteringar och skattemedel. *"Politik är ett väldigt brett och svårdefinierat begrepp men jag tycker de flesta samhällsfrågor faller inom begreppet politik"*.

Ungdomars intresse för omvärlden förklaras med att det händer mer allvarliga och betydelsefulla saker utomlands som har större nyhetsvärde. Krig, teorrodåd och naturkatastrofer väcker medlidande och oro och andra länder arbetar fortfarande med stora frågor som mänskliga rättigheter och fattigdom som är intressant att följa. Sverige upplevs i kontrast som tryggt och neutralt men samtidigt tråkigt och ointressant. Det händer inte särskilt mycket och man har redan tillräcklig kännedom om det egna landet. *"Kanske beror det på att Sverige är ett litet land i en global värld med stor påverkan från andra länder. Det händer också mycket i övriga världen med krig och svältkatastrofer som vi inte har i Sverige vilket innebär att det finns större problem att bry sig om utanför Sverige."*

Ungdomar är medvetna om att det som händer i världen, genom globalisering och supermakter, kan ha inverkan på världsutvecklingen och Sverige. De vill hålla sig informerade och allmänbildande. De är också nyfikna på andra länder och ser ett större underhållningsvärde i nyheter om utländska presidenter, idrottare och kändisar. *"Det är en annan kultur, det är spännande och nytt. Vi influeras så mycket av andra länder och deras kulturer på många sätt och spännande saker händer där som vi blir intresserade utav. T.ex. det amerikanska valet. Att kunna åskåda och inte bli involverad."*

Utrikesnyheter beskrivs vara enklare att förstå och följa som en betraktare till skillnad mot inrikespolitik som kräver att man är mera insatt. Några svarade också att intresset för andra länder kan bero på att man har utländskt ursprung och släktingar eller att man vill resa, leva och arbeta utomlands i framtiden. Lättillgänglig information både på internet och i nyheterna upplevs också öka intresset för omvärldshändelser. *"Den stora användningen av sociala medier gör att vi är mer engagerade i vad som händer utanför Sveriges gränser. Det är även enklare att veta vad som händer i vår globala värld vilket gör att intresset ökar"*.

Tabell 1. Andel svar om begreppet politik och intresse för omvärlden 2017, per kön, % (n)

Kön	Andel svar om politik	Andel svar om omvärldsintresse
Tjej	54 % (304)	55 % (402)
Kille	44 % (248)	43 % (312)
Annan könsidentitet	2 % (9)	2 % (14)

Webbenkäten *Om mig* är ett samarbete mellan länets kommuner, Länsstyrelsen Östergötland och Region Östergötland. Mer information: <http://vardgivarwebb.regionostergotland.se/ungdomsenkat>

Region Östergötland (2017). Centrum för verksamhetsstöd och utveckling. Om mig. Artikel 14: Syn på politik och intresse för omvärldshändelser.